Rocznik IV (1922) Września, wtorek, dnia 13-go czerwca 1922 **Numer pojedyńczy 5 mk.**

Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych

Nakład i druk A. Prądzyńskiego Odpowiedzialny za część nieurzędową Andrzej Prądzyński we Wrześni

Organ urzędowy na powiat Wrzesiński

ABONAMENT: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie 120 mk. : miesięcznie 40 mk.

№ 68

OGŁOSZENIA: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż 8,— mk. Telefonu № 389

Dział urzędowy

Ustawa

z dnia 21 lutego 1922 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa.

(Dalszy ciąg z № 67.)

Art. 12. Minister Spraw wojskowych i Minister Spraw Wewnętrznych mogą wydawać wszelkie zarządzenia potrzebne do utrzymania w ewidencji znajdujących się na obszarze Państwa zwierząt pociągowych i wozów.

Art. 13. W razie zarządzenia spisu zwierząt pociągowych obowiązane są osoby, w art. 3 wymienione na wezwanie właściwych władz administracyjnych zgłosić we właściwym urzędzie gminnym (magistracie) wszystkie w ich posiadaniu znajdujące się zwierzęta pociągowe w czasie, przez władze te wskazanym.

Wymienone wyżej osoby mogą być również wezwane do zgłaszania we właściwym urzędzie gminnym (magistracie) i w trybie, określić się mającym odnośnem rozporządzeniem, zmian, zaszłych od chwili ostatniego zgłaszania w stanie posiadania zwierząt pociągowych.

Bliższe postanowienia o sposobie przeprowadzenia spisu i zgłaszania zmian określą rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy.

Art. 14. W celu sprawdzenia zdatności zwierząt pociągowych dla potrzeb wojska może być w odpowiednich odstępach czasu w całem Państwie lub w pewnych jego częściach, zarządzony przegląd tychże.

W razie zarządzenia przeglądu osoby, wymienione w art. 3 obowiązane będą na wezwanie właściwych władz administracyjnych przedstawić posiadane przez siebie zwierzęta pociągowe w czasie i miejscu, przez władze te wskazanych do przeglądu.

Przegląd dokonywany być ma przy uwzględnieniu warunków gospodarczych i lokalnych powiatu możliwie w siedzibie każdego urzędu gminnego (magistratu.)

Od obowiązkowego dostawienia do przeglądu zwolnione są zwierzęta, wyszczególnione w art. 8.

W razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ustępie 2 oraz wypadkach uzasadnionych wątpliwości co do istnienia warunków, zwalniających od przeglągu, może być zarządzone przymusowe dostawienie zwierząt pociągowych.

Art. 15. Przeglądu, o którym mowa w art. 14 dokonywa komisja przeglądowa w składzie następującym:

1. Kierownik władzy administracyjnej I instancji, względnie jego zastępca, jako przewodniczący,
2. przedstawiciel władzy wojskowej,
3. dwóch przedstawicieli samorządu powiatowego, a w ich miejsce w miastach wyłączonych ze związku powiatowego, dwóch przedstawicieli samorządu miejskiego,
4. wojskowy lekarz weterynarji lub w jego zastępstwie zaproszony przez władzę wojskową cywilny lekarz weterynarji.

Sprawę zdatności zwierząt pociągowych dla potrzeb wojska rozstrzyga wyłącznie przedstawiciel władzy wojskowej, który za podstawę swego orzeczenia przyjąć winien opinję lekarza weterynarji. Pozostali członkowie komisji przeglądowej mają w tym kierunku tylko głos doradczy.

Orzeczenie o zdatności nie może być odrębnie zaskarżone, lecz tylko łącznie z decyzją komisji poborowej o pobraniu odnośnego przedmiotu.

Przy przeglądzie zwierząt pociągowych z poszczególnych gmin winien być obecny naczelnik odnośnej gminy, względnie wyznaczony przez niego zastępca, których informacje o zdatności zwierząt pociągowych odnośnej gminy winny być uwidocznione w protokóle komisji przeglądowej.

Art. 16. Ogólny rozmiar zapotrzebowania zwierząt pociągowych i wozów który w przewidzianych w art. 1 i 2 wypadkach ma być pokryty w drodze poboru, ustala Minister Spraw Wojskowych.

Rozkładu powyższego zapotrzebowania na poszczególne województwa dokonywa Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ministrami, właściwymi dla odnośnego przedmiotu świadczenia, dalszego rozkładu na powiaty i gminy dokonywują właściwe władze administracyjne w porozumieniu z odnośnemi władzami wojskowemi. Gdy wzgląd na nieodzowną potrzebę wojenną tego wymaga, przysługuje Ministrowi Spraw Wojskowych prawo określenia rozmiaru zapotrzebowania w poszczególnych powiatach i gminach.

Przy ustaleniu ogólnego rozmiaru zapotrzebowania oraz rozkładzie na województwa, powiaty i gminy winny być brane pod uwagę potrzeby gospodarki społecznej w granicach dopuszczalnych przez wzgląd na potrzebę wojska oraz zdolność świadczenia ludności.

Art. 17. Pobór zwierząt pociągowych i wozów może być zarządzony bądź na obszarze całego Państwa, bądź w pewnych tylko częściach jego, w miarę możności kolejno po sobie następujących; i obejmować może wszystkie lub pewne tylko gatunki i rodzaje zwierząt pociągowych i wozów.

Odnośne zarządzenia wydają Minister Spraw Wojskowych i Minister Spraw Wewnętrznych w obopólnem porozumieniu.

Art. 18. W razie zarządzenia poboru osoby, wymienione w art. 3 obowiązane są na wezwanie właściwych władz administracyjnych, przedstawić w miejscu i czasie przez władze to wskazanych te z posiadanych przez siebie zwierząt pociągowych i wozów, które przy ostatnim przeglądzie uznane zostały za zdatne dla potrzeb wojska, ponadto winny być do przeglądu i poboru przedstawiane wszystkie te zwierzęta pociągowe i wozy, które w czasie ostatniego przeglądu nie były do przeglądu doprowadzone.

Pobór ma być przeprowadzony w zasadzie w każdym powiecie, o ile wzgląd na nieodzowną potrzebę wojenną na to zezwala.

Obowiązkowemu przedstawieniu do poboru nie podlegają przedmioty, zwolnione w myśl ustępu 4 art. 14 od przeglądu, o ile okoliczności, dla których zwolnienie nastąpiło, trwają bez zmiany, tudzież te przedmioty, które na zasadzie postanowienia art. 9 przed terminem poboru zostały zwolnione od obowiązkowego świadczenia na rzecz Państwa.

Postanowienie ustępu ostatniego art. 14 znajduje zastosowanie także w stosunku do poboru.

O ile by pobór nie był przeprowadzony przeglądem, mają być na wezwanie powyższych władz do przeglądu i poboru przedstawione wszystkie te zwierzęta pociągowe i wozy, które w myśl niniejszej ustawy podlegają przeglądowi.

Art. 19. Pobór przeprowadza komisja poborowa zwierząt pociągowych i wozów. Skład komisji jest ten sam, jak komisji przeglądowej.

Jeżeli poborem są objęte przedmioty, co do których nie ustalono z góry cennika, mają być do uczestniczenia przy poborze zaproszeni fachowi oceniciele, wyznaczeni przez właściwą władzę samorządową, a w razie braku tejże — przez władzę administracyjną.

Postanowienia, określające szczegółowo zakres działania, i sposób urzędowania komisji poborowej, oraz prawa i obowiązki jej członków i osób, w jej czynnościach udział biorących, określi rozporządzenie wykonawcze przy zastosowaniu postanowień ustępu 2 i 4 art. 15.

Jeżeli pobór odbywa się w zakresie mobilizacji, orzeczenia i konieczności pobrania odnośnego przedmiotu zastrzeżone jest decyzji przedstawiciela władzy wojskowej. (Ciąg dalszy nastąpi.)

Naczelnik Państwa Polskiego

wiadomem czyni wszem wobec i każdemu z osobna, iż otrzymawszy listy komisyjne, wystawione w Pałacu Narodowym w Managna dnia 19 lipca 1921 r., którymi prezydent Republiki Nicaragny upełnomocnił.

Pana Izydora Brenning

jako Konsula Generalnego Nicaragny w Warszawie, uznał i uznaje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze Honorowego Konsula Generalnego w Warszawie Pana Izydora Brenning, jego listem Komisyjnem udziela exequatur, podlegając zarazem władzom państwowym polskim użyczenia mu wszelkiej należytej pomocy przy spełnianiu jego obowiązków, gdzieby tego zaszła potrzeba.

Spała, dnia 13 lutego 1922 r.

(—) J. Piłsudski. **Minister Spraw Zagranicznych.** (—) Skirmunt.

* * *

Powyższe do ogólnej wiadomości podaję.

Września, dnia 3 czerwca 1922 r.

L. dz. 4654/22 I. **Starosta.** W z. Mycak, sekr. pow.

Okólnik

W ślad tutejszych okólników z 23. II. 22. L. dz. 2652/22 I. E. i z 11. V. 22. L. dz. 4934/22 I. E. w sprawie odebrania dowodów osobistych optantom donoszę, iż przedłużam termin wymiany przez optantów na rzecz Niemiec dowodów osobistych polskich na niemieckie paszporty, względnie wykazy osobiste, ważne równocześnie jako Namiastek Paszportowy (Personalausweiss als Passersatz) do dnia 30 czerwca włącznie i polecam bezwłocznie wydanie odnośnych zarządzeń.

L. dz. 5660/22 I. E. **Wojewoda.** W z. (—) Piasecki.

* * *

Powyższy okólnik podaję kołom interesowanym do wiadomości.

Września, dnia 9 czerwca 1922 r.

L. dz. 332/22 III. **Starosta.** Charkiewicz.

Wybór II. ławnika gminy Obłaczkowa p. Szymona Sroczyńskiego z Obłaczkowa niniejszem zatwierdzam.

Września, dnia 31 maja 1922 r.

L. dz. 4844/22 II. **Starosta.** Charkiewicz.

Subskrybentów 5% Polskiej Pożyczki Państwowej, którzy podpisane sumy już zapłacili a obligacyj dotąd nie odebrali wzywa się, by odebrali obligacje najpóźniej do 30 b. m.

Subskrybentów, którzy podpisanych kwot dotąd nie zapłacili, wzywa się do uregulowania zaległości w ciągu 14 dni od dnia dzisiejszego, w przeciwnym razie zastrzegamy sobie prawo dalszego dysponowania.

Powiatowa Kasa Oszczędności.

Pawlak.

W rozporządzeniu ogłoszonym w orędowniku powiatowym z dnia 2 lutego r. b. № 14 w przedmiocie nazw miejscowości powiatu wrzesińskiego zaszedł co do miejscowości Kębłowo błąd drukarski a mianowicie: podano Kłębowo zamiast Kębłowo.

Zatem poprawna pisownia nazwy tejże miejscowości jest Kębłowo.

Września, dnia 31 maja 1922 r.

L. dz. 3063/22. II. **Starosta.** Charkiewicz.

Pomiędzy trzodą chlewną gospodarza Nehringa z Bierzglina wybuchła różyca (czerwonka).

Września, dnia 3 czerwca 1922 r.

Komisarz Obwodowy. Zientarski.

Pomiędzy trzodą chlewną posiedziciela ziemskiego p. Chrzanowskiego w Unji wybuchła, jak stwierdził pow. lek. weterynaryjny, czerwonka.

Strzałkowo, dnia 6 czerwca 1922 r.

Komisarz obwodowy. Kochanowski.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 12-go czerwca 1922 r.

* **Dotyczy loterji państwowej.** Nie każdemu z grających jest wiadomem że przez niezapłacenie i nieodebranie losu w oznaczonym terminie, traci grający prawo do wygranej i do dalszego grania swego numeru, tak samo traci prawo do odbioru wygranej sumy, kto na oznaczony przez kolektora termin nie przedłoży losu który w danej klasie wyszedł.

* **W sobotę, dnia 17 bm.** urządza Towarzystwo Bursy Gimnazjalnej we Wrześni, uroczystość poświęcenia pomieszczeń Bursy przy Placu Wolności. Uroczystość rozpoczyna mszą św. o godz. 9 rano, następnie o 11.30 uroczyste posiedzenie zarządu w auli gimnazjalnej połączone z nim poświęcenie pomieszczeń Bursy. Zakończy uroczystości wieczorek wokalno muzyczny ku czci 100-letniej rocznicy wydania pierwszych poezji wieszcza narodowego Adama Mickiewicza z następującym programem: śpiew chórowy Żukowskiego Polonez, odczyt p. prof. Fabiana. Deklamacja „Romantyczność Mickiewicza”, śpiew chórowy Błażejczyka korale, deklamacja pielgrzym po przerwie wyjątek z 3 części dziadów Mickiewicza, widzenie X Piotra solo fortepianowe, deklamacja z Pana Tadeusza scena w karczmie i na zakończenie śpiew chórowy O świcie i Galla Serce.

* **Baczność powstańcy Wielkopolscy!** W święto Bożego Ciała o godz. 2-ej po południu odbędzie się w hotelu pod białym orłem zbiórka byłych powstańców Wielkopolskich. Wszystkich interesowanych z miasta Miłosławia i okolicy prosi się o przybycie. Referat i cel zbiórki wygłosi p. Sobiejewski. Za tymcz. zarząd. Miecz. Czarczyński, sekretarz.

* **Główny Wydział Opiekuńczy nad inwalidami wojennymi** na Województwo Poznańskie, Oddział III. Tow. Pomocy Inwalidom komunikuje: Ludzie złej woli, którym zawsze jeszcze zależy na waśnieniu nieszczęśliwych i wprowadzeniu tym sposobem rozgoryczenia pomiędzy masy inwalidzkie, rozpowiadają stale, jakoby Rząd Polski otrzymywał renty wojenne wypłacane od państwa niemieckiego w markach niemieckich, a wypłacał inwalidom polskim w markach polskich. Ponieważ takie postanowienie sprawy absolutnie nie zgadza się z prawdą i jest oszczerstwem najgorszego rodzaju obliczonem na szkodę Polski, stwierdzamy, że Rząd

Polski dotychczas nie otrzymał jeszcze ani fenyga na opłacanie rent z wojny niemieckiej. Niemcy, które zresztą prowadzą wobec Polski bardzo rafinowaną grę dyplomatyczną, dotychczas nie przystąpiły do rokowań w sprawie zwrócenia skarbowi polskiemu wszystkich tych miljardowych kwot, które wypłacił inwalidom z wojen światowej, francusko-niemieckiej, niemiecko-austrjackiej, niemiecko-duńskiej, z ekspedycyj chińskich, burskich i z czasów służby aktywnej. Wszelkie renty wypłaca inwalidom Rząd Polski dotychczas tylko z własnego skarbu

*** Z Komitetu Likwidacyjnego.** Komitet Likwidacyjny zakwalifikował do likwidacji: 1) na posiedzeniu w dn. 20 maja rb. majątek ziemski Tarnowo w powiecie strzelińskim, własność panny Hildy Naue, obszaru 349 ha. 2) na posiedzeniu w dn. 30 maja rb.: a) majątek rycerski Ostrowo szlacheckie w powiecie wrzesińskim, własność Pawła Voge, obszaru 366 ha i 4 akcje nom. wart. a 500 marek cukrowni w Wrześni, b) majątek rycerski Krzyżanki z przyległościami w powiecie gostyńskim, własność spadkobierców Herberta Neugebauer z Chwałkowa, obszaru 310 ha i 40 udziałów a 500 marek cukrowni w Miejskiej Górce.

*** Dziwne śluby.** Amerykanin Albert Schalke, zajmujący się urządzaniem atletycznych zawodów, i miss Cockefaire, artystka dramatyczna, wzięli ślub w latawcu na wysokości 3000 stóp ponad Times Square w Nowym Jorku. Dwaj znani w Stanach Zjednoczonych mistrze pływania, miss Mary Cagle z Filadelfji i Frank Fisher z Brooklynu, wzięli temi dniami ślub w swoim przyrodzonym elemencie, mianowicie w wodach Antlatic City. Zamiast w czasie ceromonji stać lub klęczeć, państwo młodzi, w specjalnych kostjumach kąpielowych robili odpowiednie ruchy w wodzie. Ślub odbył się w oznaczonem z góry miejscu, do którego popłynęła młoda para, a w ślad za nią na łodce udał się burmistrz z sekretarzem i urzędnikami. Czy noc poślubną młodzi małżonkowie także spędzili w wodzie, tego dzienniki amerykańskie nie podają.

— Poznań. Do żony idącej z swym ojcem, niejaki Kulesza strzelił z rewolweru dwukrotnie i ciężko ją ranił, teścia zabił dwoma strzałami, jeden strzał rauił 12-letnią dziewczynkę. Kulesza usiłował popełnić samobójstwo, lecz aresztowano go. Żona z powodu kłótni nie chciała żyć z nim razem i to było przyczyną zamachu. — Przy aresztowanej parze żebraków znaleziono ok. 28000 mk. Był to zbiór całodzienny, uzyskany na drodze dębińskiej. Żebranie widocznie popłaca.

— Bydgoszcz. Dziennik Bydgoski pisze: W redakcji naszego pisma zjawiła się niejaka pani Heppnerowa z Ostródy w Prusach wschodnich, zmuszona opuścić ten teren z powodu teroru i ciągłych prześladowań pruskich. Pani Heppnerowa, mając średnią posiadłość ziemską w Ostródzie, musiała wskutek tego zamienić ją na podobny objekt w Mątwach w powiecie inowrocławskim, należący do Niemca Raddatza. Otóż przy zawieraniu kontraktu zamiany, oświadczył p. Raddatz pani Heppnerowej, że w wypadku, kiedy Niemcy obejmą z powrotem Poznańskie i Pomorze, pani Heppnerowa zmuszona będzie powrócić znowu do Ostródy, a on obejmie znowu swoją posiadłość w Mątwach. Butny ten Niemiec oświadczył przytem, że obecny stan rzeczy jest tylko chwilowy i w najbliższym czasie spodziewa się on powrotu wojsk pruskich w nasze strony!!!

Składki i pokwitowania

W miejce przybycia na posw. Bursy złożył p. Musiałkowski z Szemborowa 1000,— mk.

W administracji Orędownika złożono na biednych miasta Wrześni 5100,— mk., zebrane na ślubie panny Maciejewskiej.

Na Czerwony Krzyż złożono za spasanie trawy na łące Probostwa, przez pewne osoby z Wrześni 200,— marek.

Kap. p. Zenkteller z Pałczyna złożył dla Bursy Gimnazjalnej 10 ctr. ziemniaków, za co serdeczne „Bóg zapłać". Zarząd.

Wiadomości kościelne

Porządek nabożeństw w uroczystość Bożego Ciała:

Sroda: o 7 wieczorem nieszpory.

Czwartek: o 7-ej jutrznia z wystawieniem N. S., o 7.30 msza św., o 8-ej wotywa bez kazania, o 9-ej msza św. szkolna z kazaniem, o 10-ej suma z kazaniem i procesja na rynku jak inne lata, o 2.30 nieszpory. W czasie oktawy msza św. z wystawieniem N. S. o 7-ej, nieszpory o 7-ej wieczorem.